

Felfedezték a „Lépcső-zsombolyt”

számlálhatatlan mély töbrő tagolja és néhány kisebb kiemelkedés, köztük a Vecsembükk, amelynek kilátótornyából északi felvidékünk egyik legnagyobb részét élvezhetjük.

De a Vecsembükk és az Alsóhegy mégsem erről nevezetes, hanem azokról a töbrők oldalában sötétlő függőleges aknabariangokról, amelyeket a környék népe és ma már a tudomány is zsombolyoknak nevez. Némelyeknek olyan szűk a bejárata, hogy alig fér át rajta az ember, a másik félelmesen tátongó szakadékként ásti szájával a közeledőre.

Néhány éve egy tucatnyit ismerek, az utóbbi négy esztendőben, mióta munkatársaimmal, a Vörös Meteor barlangosokkal ezen a vidéken kutattunk, fregkétszereződött a számuk.

Félelmetesen mély egy-egy ilyen zsomboly. Legtöbbször el lehetne süllyeszteni egy falusi templomtornyot, de a többségükben még kétőt is egymás tetején, úgy hogy még a torony csúcsa se látszana ki belőle. De vannak köztük még száz méternél mélyebbek is. Keletkezésüket illetően eltérnek a vélemények.

Kutatásuk a legnehezebb barlangos feladatok közé tartozik. A nagy mélységet hágeszóval, kötéllel és sokszor kockázatos sziklamászással küzdik le a kutatók. De talán éppen a veszély és a nehézségek teszik oly vonzóvá a zsombolykutatókat, hogy most már negyedik éve nem tudnak elszakadni tőle.

Ez évben kutatógárdám egy kis létszámú, de válogatott brigádja ütötte fel sátrait a Vecsembükkön, hat fiú és két lány, Hazslinszky Tamás vezetésével. A jóformán állandóan szakadó eső ellenére újból felmérték Magyarország egyik legmé-

lyebb aknabariangját, a Vecsembükki-zsombolyt, amely 83 méter mélynek bizonyult; bejártak egy sor más zsombolyt is és egy új felfedezéssel gazdagították a magyar barlangállományt: Lépcső-zsombolyt neveztek el a 22 méter mély, eddig ismeretlen aknabariangot.

A jelentésben lám milyen szűrkén hangzik: bejártuk X, vagy felmértük Y zsombolyt. Az életben pedig a szürke szavak mögött ezer nehézség, sokszor veszélyes, sokszor derűs kalandok sora teszi színessé, szenvedélyesen érdekessé a zsombolykutatót. Sport ez a javából, természetjárás istenigazában, de több is ennél: egy kis betekintés a természet titkaiba — egy szó mint száz: ha nekifogtál, nem tudod abbahagyni. Folytassuk hát, jószerencsével!

Dr. Dénes György

A barlangi árvízet elektromos ellenállásmérővel vizsgálják

A turista a Bódva völgyében rendszerint Színig utazik a lassan dőcögő vicinálison, amelyet a mindig csipkelődő kedvű barlangosok színi expressznek becéznek. A színi állomásról — amely tudvalevőleg a barlangtúrák kiinduló pontja — autóbuzson szokott továbbbogni Jósvalfó—Aggtelek felé, hogy megcsodálja a világhírű aggteleki cseppkőbarlangot, a Baradlát.

De ha nem száll le az ember Színben a vonatról, akkor a következő állomások, Bódvaszilás és Tomanádaska fölött hosszan elnyúló, meredeken leszakadó, kopár, sziklás hegyoldalra figyel fel. A hegyet hol Hosszúhegynek, hol Alsóhegynek nevezik az irodalom. Alig hinné a tájékozatlan szemlélő, hogy a meredek sziklafalak fölött, sok-sok négyzetkilométer kiterjedésű fennsík terpszekedik, amelynek síkságát meg-

Gázok és sziklaomlások ellen — az első szakasz sikerült

Az Észak-Borsodi-karsztrvidéken, Terezstenye község határában nagy barlangrendszer szunnyad. Kapuit évek óta döngetik a barlangkutatók, de mindeztalig kevés sikerrel...

Az idén augusztusban a Kínizsi Természetbarát Egyesület kutatói nagy erővel folytatták a feltárást a terezstenyeli karszforrásnál, a már híressé vált „13. számú munkahelyen”. Ötven lelkes természetbarát három héten át viaskodott a makacs sziklával, a meg-megűfülő barlangi árvizekkel. A szűk járatokon gyakran percenként 15–20 m³ szennyessárga víz zúdult keresztül, mázsás szikladarabokat görgetve. Olykor sziklaomlások keserítették a kutatók kedvét, máskor a bennrekedt mérgező robbantási gázok nehezítették a munkát. Minden nehézség ellenére a három évre tervezett új feltárási munka idej első szakasza sikeresnek mondható: barlangkutatóink túljutottak a bejáratos eltorlaszoló mintegy 50 méteres törmeléküdögön és most egy 2–3 m vízmélységű, szűk szifonos szakaszhoz értek.

A Kínizsi barlangkutatók társadalmi munkában a barlangbejáratból kiteremtett kőből, most kis menedékházat építenek, hogy a vizes munkahelyen a feltárási munka feltételeit, a tél időszeit is biztosíthassák.

BALÁZS DÉNES

